

## 710004 Terveydenhuoll. palv.alue

Toteuma: tammi-loka 2019

Tili	2018	Tot.%	2019	TA:N Tot.%	TP 2018	TA 2019	Tot.ennuste 2019	TA/Enn. erotus	TA/Enn. tot.%	Kasvu Enn./Ed.v	Kasvu %
Myyntituotot	2 323 402	78,9	2 213 559	132,2	2 946 140	1 673 962	2 652 915	978 953	158,5	-293 225	-10,0
Maksutuotot	7 159 505	85,6	7 238 268	83,2	8 363 933	8 702 338	8 654 885	-47 453	99,5	290 953	3,5
Tuet ja avustukset	77 567	35,0	1 488	0,7	221 600	205 000	211 488	6 488	103,2	-10 111	-4,6
Vuokratuotot	141 703	99,6	660	0,0	142 243		660	660	66000,0	-141 583	-99,5
Muut tuotot	64 598	139,0	50 206	174,6	46 465	28 750	30 304	1 554	105,4	-16 161	-34,8
Muut toimintatuotot	64 598	139,0	50 206	174,6	46 465	28 750	30 304	1 554	105,4	-16 161	-34,8
<b>Toimintatuotot</b>	<b>9 766 775</b>	<b>83,3</b>	<b>9 504 182</b>	<b>89,6</b>	<b>11 720 380</b>	<b>10 610 050</b>	<b>11 550 253</b>	<b>940 203</b>	<b>108,9</b>	<b>-170 128</b>	<b>-1,5</b>
Palkat ja oikaisuerät	-30 533 254	83,6	-32 173 003	83,9	-36 515 760	-38 326 648	-38 808 703	-482 055	101,3	-2 292 942	6,3
Muut henkilösivukulut	-1 221 404	83,5	-1 079 171	83,5	-1 462 247	-1 291 710	-1 304 358	-12 648	101,0	157 890	-10,8
Eläkekulut	-7 598 904	83,4	-7 960 223	83,9	-9 114 133	-9 490 034	-9 566 965	-76 931	100,8	-452 832	5,0
Henkilöstökulut	-39 353 561	83,6	-41 212 397	83,9	-47 092 140	-49 108 392	-49 680 025	-571 633	101,2	-2 587 885	5,5
Asiakaspalvelujen ostot	-148 762 401	85,0	-151 882 485	85,5	-175 087 460	-177 726 978	-181 207 985	-3 481 007	102,0	-6 120 525	3,5
Muiden palvelujen ostot	-13 718 038	79,9	-14 701 460	80,8	-17 163 520	-18 189 964	-18 258 460	-68 496	100,4	-1 094 940	6,4
Palvelujen ostot	-162 480 439	84,5	-166 583 945	85,0	-192 250 980	-195 916 942	-199 466 445	-3 549 503	101,8	-7 215 465	3,8
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-7 449 512	82,2	-8 612 372	103,1	-9 062 847	-8 355 563	-10 566 282	-2 210 719	126,5	-1 503 434	16,6
Avustukset	-135 136	72,3	-4 107 414	1173,5	-186 807	-350 000	-7 857 414	-7 507 414	2245,0	-7 670 607	4106,2
Muut vuokratulot	-68 772	77,4	-230 757	52,9	-88 833	-436 432	-393 437	42 995	90,1	-304 603	342,9
Sisäiset vuokratulot	-6 734 906	83,7	-6 352 154	83,4	-8 047 968	-7 618 978	-7 621 616	-2 638	100,0	426 351	-5,3
Vuokratulot	-6 803 678	83,6	-6 582 911	81,7	-8 136 801	-8 055 410	-8 015 053	40 357	99,5	121 748	-1,5
Muut kulut	-215 169	74,3	-272 660	88,7	-289 501	-307 499	-358 560	-51 061	116,6	-69 059	23,9
Muut toimintakulut	-215 169	74,3	-272 660	88,7	-289 501	-307 499	-358 560	-51 061	116,6	-69 059	23,9
<b>Toimintakulut</b>	<b>-216 437 495</b>	<b>84,2</b>	<b>-227 371 699</b>	<b>86,8</b>	<b>-257 019 076</b>	<b>-262 093 806</b>	<b>-275 943 779</b>	<b>-13 849 973</b>	<b>105,3</b>	<b>-18 924 703</b>	<b>7,4</b>
<b>Toimintakate</b>	<b>-206 670 720</b>	<b>84,3</b>	<b>-217 867 517</b>	<b>86,6</b>	<b>-245 298 696</b>	<b>-251 483 756</b>	<b>-264 393 527</b>	<b>-12 909 771</b>	<b>105,1</b>	<b>-19 094 830</b>	<b>7,8</b>

## TOIMINTA JA TALOUS - TOIMINTA JA TALOUS JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

Terveyspalvelujen toiminta ja talous ovat toteutuneet hyväksytyin toiminta- ja käyttösuunnitelman mukaisesti.

Kys:n kuntakortin (12.11.19) mukaan tammi-lokakuussa tk-lähetteet ovat vähentyneet 5,3 % edellisvuodesta. Poliklinikkakäynneissä on vähennystä 3,3 % ja hoitopäivissä 0,9 % verrattaessa edelliseen vuoteen. Hoitopalvelujen laskutus on kuntakortin mukaan 2,3 % (3,3 M€) suurempi kuin viime vuoden vastaavana aikana. Jatkohoitoa odottavien laskutus on pudonnut n. 44 % edellisvuodesta.

Lasten- ja nuorten mielenterveyspalveluissa hoitotakuu on ylittynyt 36 lapsen kohdalla ja 14 nuoren kohdalla.

SIHTI Nuorten vastaanotolla on edelleen ruuhkaa, jonotusaika on ollut neljästä kuuteen viikkoon. Perheneuvolan jonossa n 90 asiakkuutta ja jonotusaika 5-6 kk.

Terveyskeskuksen vastaanottotoiminnan yhteydessä toimivien psykiatristen sairaanhoitajien määrää on lisätty ja siellä on työskennellyt yhteensä seitsemän Kuopion psykiatrian keskukselta siirtynyttä psykiatrista sairaanhoitajaa.

Vastaanottotoiminnan osalta hoitotakuu on toteutunut. Maaseututaajamissa on palkattu ostolääkäreitä vajetta paikkaamaan.

Suun terveydenhuollossa jononpurku "talkooviikoille", jotka ovat kaksi marraskuun ensimmäistä viikkoa, on kutsuttu n. 650 potilasta. Potilaita tulee jonoon n. 350 kuukaudessa. Puolet kehitysvammaisten asumisyksiköiden potilaista on tarkastettu ja hoidettu itse tai ohjattu ostopalveluun.

Sairaalan omien osastojen täyttöaste ja hoitopäivät jäävät hieman tavoitteesta tilapäisten sairaansijasulkujen vuoksi. Sulkuja jouduttu tekemään mm. vesivahinkojen, infektioepidemioiden ja hoitohenkilökuntavajeen vuoksi. Tekstinkäsittelyn henkilöstöä on jouduttu sisäilmaongelmien vuoksi sijoittamaan pitkäaikaiseen säännölliseen etätyöhön ja vaihtamaan työpisteitä.

Taluarviomuutosesitys tehty ltk 19.11.2019; toimintatuottoja lisätään 0,941 M€ ja toimintakuluja lisätään 13,850 M€, josta erikoissairaanhoidon osuus on 12,328 M€ ja perusterveydenhuollon osuus 1,522 M€.

## TALOUSARVION PITÄVYYS - TALOUSARVION PITÄVYYTEEN LIITTYVÄT RISKIT

Toimintakulujen arvioidaan ylittyvän n. 13,8 M€ talousarviosta (ilman shp:n alijäämiä 6,2 M€). Ylityksessä on otettu huomioon shp:n ed. vuosien alijäämät 7,6 M€. Erikoissairaanhoidon ylitys on n. 12,3 M€ ja oman terveystalouden ylitys n. 1,5 M€, suurimmat ylitykset ovat hoitotarvikkeet ja lääkkeet.

Toimintatuottojen arvioidaan ylittyvän n. 0,9 M€, joka on pakolaisten korvauksia ja yhteistoimintakorvauksia muilta kunnilta.

Sairaanhoitopiirin esitys jäsenkunnan maksuosuudeksi on 171,7 M€, Kuopion talousarvioon on varattu 168,3 M€, esityksen ja talousarvion ero 3,4 M€. Tällä hetkellä erikoissairaanhoidon hoitopalvelujen ennustetaan ylittyvän n. 4,7 M€. Sairaanhoitopiirin ed.vuosien alijäämät kirjataan tulosvaikutteisesti. Elokuussa on maksettu shp:n alijäämiä 3,9 M€ ja tilinpäätöksessä kirjataan 3,7 M€. Erikoissairaanhoidon kokonaisyliitys yhteensä n. 12,3 M€

Tartuntatautilain mukaiset lääkkeet on siirretty erikoissairaanhoidon, arvioitu vuosikustannus on 0,853 M€.

Hoitotarvikejakelun kustannuksissa on edelleen kasvua ilmaisen hoitotarvikejakelun piiriin lisättyjen uusien hoitotarvikkeiden sekä väestön ikääntymisen vuoksi, arvioitu ylitys n. 1,0 M€ (tästä on tehty erillinen selvitys alkusyksystä).

Erikoissairaanhoidosta tulevat uniapnea potilaiden kiskohoidot ja asumispalveluissa olevien kehitysvammaisten erikoishoito kasvattaa suun terveydenhuollon hoidon tarvetta ja kustannuksia tänä vuonna.

Harjulan sairaalan asiakaskunnan haasteellisuuden vuoksi turvallisuuspalveluita on jouduttu ostamaan potilas- ja työturvallisuuden varmistamiseksi. Poliklinikan materiaalikulut ylittävät lisääntyneen uniapnea-potilasmäärän ja heidän laitetarpeen lisääntymisen vuoksi.

## PALVELUJEN OSTOT - PALVELUJEN OSTOJEN JA HENKILÖTYÖVUOSIEN KEHITTYMINEN

Lääkärin vastaanottopalveluja on ostettu paikkaamaan sivuasemien lääkäriajajetta, ostopalvelut jatkuvat myös loppuvuoden. Myös ostolääkäreiden saannissa on ollut ongelmia.

Sairaalapalvelujen henkilöstökulut, erityisesti määräaikaisen työvoiman (tilapäisen vierihoidon tarpeen kasvu) ja sijaisten käyttöön varattu määräraha tulee ylittymään.

Puheterapiapalveluissa on ollut n. 76 % htv vaje, joka on vaikuttanut palvelujen viivästymiseen ja puheterapiapalveluja on jouduttu ostamaan suunniteltua enemmän. Hakijoita ei ole ollut puheterapeuttien tehtäviin.

Laitosmuotoisen päihdekuntoutuksen kysyntä on edelleen lisääntynyt. Maksusitoumusten myöntämisen periaatteita on tarkistettu ja kuntoutusta on toteutettu aiempaa enemmän päihdepalvelusäätiöllä. Päihdepalvelusäätiön katkaisuhoidon osaston aukiolo kesällä 2019 on lisännyt päihdepalvelujen menoja.

Vapaan liikkuvuuden myötä kuopiolaisten potilaiden ohjautumista hoitoon ulkopaikkakunnilla oleskellessaan on vaikea ennakoita.

HTV:n toteutuminen ennustetaan olevan käyttösuunnitelman mukainen.

Erikoissairaanhoidon kustannukset:

menot	ta 2019	enn 2019	ylitys
shp	168 280 578	172 859 930	4 579 352
alijäämä		7 600 000	7 600 000
muu esh	1 851 000	2 000 000	149 000
yht	170 131 578	182 459 930	12 328 352

## 710003 Avohoidon palvelut +

Toteuma: tammi-loka 2019

Tili	2018	Tot.%	2019	TA:N Tot.%	TP 2018	TA 2019	Tot.ennuste 2019	TA/Enn. erotus	TA/Enn. tot.%	Kasvu Enn./Ed.v	Kasvu %
Myyntituotot	1 460 772	73,6	1 919 194	135,6	1 985 131	1 415 562	2 285 194	869 632	161,4	300 063	15,1
Maksutuotot	4 811 478	87,0	4 885 793	85,3	5 533 340	5 726 000	5 607 793	-118 207	97,9	74 453	1,3
Tuet ja avustukset	62 500	55,6		0,0	112 348	125 000	125 000	0	100,0	12 652	11,3
Vuokratuotot	-200	100,0		0,0	-200		0	0	0,0	200	-100,0
Muut tuotot	13 227	43,4	13 392	46,6	30 495	28 750	28 892	142	100,5	-1 604	-5,3
Muut toimintatuotot	13 227	43,4	13 392	46,6	30 495	28 750	28 892	142	100,5	-1 604	-5,3
<b>Toimintatuotot</b>	<b>6 347 778</b>	<b>82,9</b>	<b>6 818 379</b>	<b>93,5</b>	<b>7 661 114</b>	<b>7 295 312</b>	<b>8 046 879</b>	<b>751 567</b>	<b>110,3</b>	<b>385 765</b>	<b>5,0</b>
Palkat ja oikaisuerät	-19 724 352	83,9	-20 577 244	82,8	-23 506 855	-24 839 723	-24 804 389	35 334	99,9	-1 297 534	5,5
Muut henkilösivukulut	-792 470	83,8	-692 939	82,9	-946 079	-835 878	-835 803	75	100,0	110 275	-11,7
Eläkekulut	-3 372 661	83,6	-3 705 015	83,3	-4 035 039	-4 445 431	-4 447 308	-1 877	100,0	-412 269	10,2
Henkilöstökulut	-23 889 483	83,9	-24 975 198	82,9	-28 487 972	-30 121 032	-30 087 500	33 532	99,9	-1 599 528	5,6
Asiakaspalvelujen ostot	-1 413 142	80,4	-1 690 554	69,4	-1 757 997	-2 435 800	-2 208 554	227 246	90,7	-450 558	25,6
Muiden palvelujen ostot	-9 277 391	80,1	-9 964 691	81,7	-11 586 344	-12 204 049	-12 289 691	-85 642	100,7	-703 346	6,1
Palvelujen ostot	-10 690 534	80,1	-11 655 245	79,6	-13 344 341	-14 639 849	-14 498 245	141 604	99,0	-1 153 904	8,6
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-6 183 324	82,1	-6 628 865	98,2	-7 526 912	-6 748 062	-8 063 865	-1 315 803	119,5	-536 953	7,1
Avustukset	-130 300	72,7	-197 397	56,4	-179 188	-350 000	-247 397	102 603	70,7	-68 210	38,1
Muut vuokratulot	-47 430	80,3	-69 525	44,8	-59 088	-155 045	-92 570	62 475	59,7	-33 482	56,7
Sisäiset vuokratulot	-3 835 554	83,3	-3 895 985	83,3	-4 603 741	-4 674 716	-4 673 985	731	100,0	-70 245	1,5
Vuokratulot	-3 882 984	83,3	-3 965 510	82,1	-4 662 828	-4 829 761	-4 766 555	63 206	98,7	-103 727	2,2
Muut kulut	-145 855	76,3	-133 146	62,5	-191 150	-212 999	-187 846	25 153	88,2	3 304	-1,7
Muut toimintakulut	-145 855	76,3	-133 146	62,5	-191 150	-212 999	-187 846	25 153	88,2	3 304	-1,7
<b>Toimintakulut</b>	<b>-44 922 479</b>	<b>82,6</b>	<b>-47 555 361</b>	<b>83,6</b>	<b>-54 392 392</b>	<b>-56 901 703</b>	<b>-57 851 408</b>	<b>-949 705</b>	<b>101,7</b>	<b>-3 459 016</b>	<b>6,4</b>
<b>Toimintakate</b>	<b>-38 574 702</b>	<b>82,5</b>	<b>-40 736 982</b>	<b>82,1</b>	<b>-46 731 278</b>	<b>-49 606 391</b>	<b>-49 804 529</b>	<b>-198 138</b>	<b>100,4</b>	<b>-3 073 252</b>	<b>6,6</b>

## TOIMINTA JA TALOUS - TOIMINTA JA TALOUS JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

Kuluvana vuonna toiminta ja talous ovat toteutuneet hyväksytyjen toimintasuunnitelmien ja käyttösuunnitelmien mukaisesti.

Vastaanotto toiminnan osalta toiminta on toteutunut suunnitelman mukaista ja hoitotakuu on toteutunut. Äkillisten poissaolojen sijaistaminen sekä hoitaja- että lääkäripuolella on haasteellista. Pitempiaikaisiin poissaoloihin on saatu sijaiset. Maaseututaajamissa käytetään ostolääkäreitä vajetta paikkaamaan, tosin ostolääkäreidenkin saaminen on ollut vaikeaa.

Suun terveydenhuollossa toiminta on ollut käyttösuunnitelman mukaista. Jononpurku "talkooviikoille", jotka ovat kaksi marraskuun ensimmäistä viikkoa, on kutsuttu n. 650 potilasta. Potilaita tulee jonoon n. 350 kuukaudessa. Puolet kehitysvammaisten asumisyksiköiden potilaita on tarkastettu ja hoidettu itse tai ohjattu ostopalveluun.

Terveydenhoidon toiminnoissa on edetty toimintaohjelmien ja suunnitelmien mukaisesti. Palveluja on kehitetty kansallisen lasten, nuorten ja perheiden palvelujen uudistamiseen liittyvien tavoitteiden mukaisesti yhdessä eri toimijoiden kanssa.

Kuntoutusyksikössä hoitotakuu toteutuu kaikissa aikuisten avokuntoutuspalveluissa. Eläköityvien työntekijöiden täyttöprosesseja on viivästetty YT-neuvotteluprosessiin liittyen.

Puheterapiapalveluissa on n. 76 % puheterapeuttien htv vaje, joka on vaikuttanut palvelujen viivästymiseen ja puheterapia-palveluja on jouduttu ostamaan suunniteltua enemmän. Määräaikainen lähihoitaja on palkattu avustamaan jonotietojen hallinnassa sekä ostopalveluissa. Toimintaa on sopeutettu. Ostopalveluihin on vaikuttanut tarjonnan määrä ja laatu.

Taluarviomuutosesitys tehty ltk 19.11.2019; toimintatuottoja lisätään 0,752 M€ ja toimintakuluja lisätään 0,950 M€.

## TALOUSARVION PITÄVYYS - TALOUSARVION PITÄVYYTEEN LIITTYVÄT RISKIT

Toimintatuottojen arvioidaan ylittyvän n. 0,451 M€. Toimintakulujen ennustetaan ylittyvän n. 1,567 M€, ylitys koostuu hoitotarvikkeista, tartuntatautilain mukaisista lääkkeistä ja maksuttoman raskauden ehkäisystä.

### Vastaanottopalvelut:

Hoitotarvikkeissa ennustetaan tulevan ylitystä n. 1,0 M€. Tästä on tehty erillinen selvitys alkusyksystä. Syynä edelleen se, että hoitotarvikejakelun piiriin on tullut uusia hoitotarvikkeita ja hoitotarvikkeiden käyttö on lisääntynyt. Syynä mm. väestön ikääntyminen, lisääntyneet lääkekustannukset, esim C-hepatiitin lääkehoito on siirtynyt kuntien hoidettavaksi. Diabeteksen nykyhoitoon kuuluvien sensorien käyttö on lisääntynyt, nämä ovat hyvin iso yksittäinen menoerä.

### Suun terveydenhuolto:

Talousarvion pitävyyteen liittyvät riskit johtuvat lisääntyneestä hoitoon hakeutumisesta ja hoidosta. Sosiaali - ja terveystalouden ylityspaine johtuu oikomishoidon laboratorikustannusten noususta sekä oikomishoidon erikoishammaslääkäripulasta, jonka vuoksi tarvittava erikoishammaslääkäryöpanos joudutaan ostamaan. Kalustohankinnat ja hoitotarvikkeiden ennustetaan ylittyvän n. 0,130 M€.

### Terveydenhoitopalvelut:

Talousarvio on kokonaisuudessaan toteutunut suunnitellusti. Talousarviosta poikkeavat matkustus- ja kuljetuspalvelut, lääkkeet ja hoitotarvikkeet sekä kalustokustannukset. Tartuntatautilain mukaiset lääkkeiden kustannukset (tammi-syyskuu 0,643 M€) on siirretty erikoissairaanhoidon kustannuksiin.

### Kuntoutuspalvelut:

Lasten ja nuorten kuntoutuksen ja terapioiden ostopalvelujen tarve on kasvanut: puheterapia, toimintaterapia ja neuropsykologinen kuntoutus sekä neuropsykiatrinen valmennus. Apuvälineiden hankintakuluissa pientä ylityspainetta loppuvuoden aikana. Kokonaisuutena aikuisten kuntoutuspalveluissa toiminta on kuitenkin talousarvion mukaista.

## PALVELUJEN OSTOT - PALVELUJEN OSTOJEN JA HENKILÖTYÖVUOSIEN KEHITTYMINEN

### Vastaanottopalvelut:

Palveluja on ostettu paikkaamaan sivuasemien lääkäriajajetta. Tilanne jatkuu samankaltaisena myös ainakin vuoden 2019 loppuun saakka. Ostolääkäreiden saannissa on ollut ongelmia.

### Suun terveydenhuolto:

Oikomishoidon kojeiden laboratorikustannukset ovat nousseet huomattavasti ja saatavuus heikentynyt. Erikoissairaanhoidosta tulevia uniapneahoitoja ja asumispalveluissa olevien kehitysvammaisten hoitoa ostopalveluna ei osattu huomioida talousarviota tehdessä. Henkilöstön poissaolojen väheneminen ei näyttäisi toteutuvan.

### Terveydenhoitopalvelut:

Lääkäreiden rekrytoinnissa on ollut haasteita: sekä tiimilääkäreistä että terveydenhoidon lääkäreistä on ollut viimeisen vuoden ajan jatkuvaa vajetta. Rekrytoinneissa vapailta markkinoilta on kovia haasteita eikä ostopalveluyrityskään kykene aina toimittamaan tilauksia.

Maksuton raskauden ehkäisy alle 25-vuotiaiden osalta opiskeluterveydenhuollossa ja seksuaaliterveysneuvolassa sekä ravitsemussuunnittelupalveluiden kysyntä on lisääntynyt. Opiskeluterveydenhuolto (toinen aste) vastaanottoaikojen saatavuus ajoittain heikentynyt kriisityön vuoksi, kun henkilöstölisäystä ei ole vielä hanketyölle tullut. Ravitsemussuunnitteluun lisäresursseja on palkattu syyskaudelle.

Terveydenhoitajan 0,5 htv määräaikainen sijaisuus (1.1.-31.12.2019) lasten poliklinikalle.

### Kuntoutuspalvelut:

Puheterapiapalveluiden ostopaine ja palvelujen turvaaminen henkilöstövajeen ja kasvaneiden asiakasjonojen vuoksi. Puheterapeutteja ei ole rekrytoitavissa, hakijoita tehtäviin ei ole ollut. Puheterapeuttien tehtäviä 7,6/10 täyttämättä.

Toimintaterapeutin määräaikainen sijaisuus (1.1.-31.12.2019) lasten kuntoutus- ja terapiapalvelujen turvaamiseksi.

Aikuisten kuntoutuspalveluissa henkilöstön saatavuus on hyvä. Yksi fysioterapeutin tehtävä on muutettu toimintaterapeutin tehtäväksi 1.11.19 alkaen, mutta täyttöprosessi keskeytyi YT-neuvottelujen ajaksi. Ostopalvelut ovat vähäisiä keskittyen lymfaterapiaan, jonka asiakasmäärä on kasvussa. Lisäksi yksittäisten toimintaterapia-asiakkaiden osalta on tehty palveluiden ostoja.

## 720003 Sairaala palvelut +

Toteuma: tammi-loka 2019

Tili	2018	Tot.%	2019	TA:N Tot.%	TP 2018	TA 2019	Tot.ennuste 2019	TA/Enn. erotus	TA/Enn. tot.%	Kasvu Enn./Ed.v	Kasvu %
Myyntituotot	234 956	82,2	121 943	85,3	285 833	143 000	167 643	24 643	117,2	-118 190	-41,3
Maksutuotot	1 888 985	84,0	1 776 696	76,0	2 249 414	2 338 638	2 293 313	-45 325	98,1	43 899	2,0
Tuet ja avustukset	12 567	15,7	1 488	2,5	79 828	59 000	66 488	7 488	112,7	-13 339	-16,7
Vuokratuotot	1 260	70,0	660	0,0	1 800		660	660	66000,0	-1 140	-63,3
Muut tuotot	10 784	100,0	1 413	0,0	10 784		1 413	1 413	141280,0	-9 371	-86,9
Muut toimintatuotot	10 784	100,0	1 413	0,0	10 784		1 413	1 413	141280,0	-9 371	-86,9
<b>Toimintatuotot</b>	<b>2 148 551</b>	<b>81,8</b>	<b>1 902 200</b>	<b>74,9</b>	<b>2 627 659</b>	<b>2 540 638</b>	<b>2 529 517</b>	<b>-11 121</b>	<b>99,6</b>	<b>-98 142</b>	<b>-3,7</b>
Palkat ja oikaisuerät	-8 055 038	83,2	-8 587 986	86,9	-9 683 241	-9 879 624	-10 346 690	-467 066	104,7	-663 449	6,9
Muut henkilösivukulut	-319 137	83,2	-285 163	85,2	-383 725	-334 862	-345 791	-10 929	103,3	37 934	-9,9
Eläkekulut	-2 182 189	83,1	-2 297 929	84,7	-2 625 288	-2 712 148	-2 768 144	-55 996	102,1	-142 856	5,4
Henkilöstökulut	-10 556 365	83,2	-11 171 079	86,4	-12 692 254	-12 926 634	-13 460 625	-533 991	104,1	-768 371	6,1
Asiakaspalvelujen ostot	-696 316	81,6	-430 437	79,6	-853 073	-540 600	-610 437	-69 837	112,9	242 636	-28,4
Muiden palvelujen ostot	-3 868 801	82,6	-4 091 135	79,9	-4 684 273	-5 118 200	-4 966 135	152 065	97,0	-281 862	6,0
Palvelujen ostot	-4 565 117	82,4	-4 521 573	79,9	-5 537 346	-5 658 800	-5 576 573	82 227	98,5	-39 227	0,7
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 235 330	82,8	-1 290 344	83,2	-1 491 450	-1 551 500	-1 586 644	-35 144	102,3	-95 194	6,4
Avustukset	-4 836	63,5		0,0	-7 620		0	0	0,0	7 620	-100,0
Muut vuokratulot	-11 551	70,6	-16 021	400,5	-16 371	-4 000	-19 441	-15 441	486,0	-3 070	18,8
Sisäiset vuokratulot	-2 126 706	83,3	-2 145 795	83,3	-2 552 047	-2 574 953	-2 574 953	1	100,0	-22 906	0,9
Vuokratulot	-2 138 256	83,3	-2 161 816	83,8	-2 568 418	-2 578 953	-2 594 394	-15 441	100,6	-25 976	1,0
Muut kulut	-30 091	73,9	-75 508	108,6	-40 694	-69 500	-90 408	-20 908	130,1	-49 714	122,2
Muut toimintakulut	-30 091	73,9	-75 508	108,6	-40 694	-69 500	-90 408	-20 908	130,1	-49 714	122,2
<b>Toimintakulut</b>	<b>-18 529 996</b>	<b>83,0</b>	<b>-19 220 319</b>	<b>84,4</b>	<b>-22 337 781</b>	<b>-22 785 387</b>	<b>-23 308 644</b>	<b>-523 257</b>	<b>102,3</b>	<b>-970 863</b>	<b>4,3</b>
<b>Toimintakate</b>	<b>-16 381 444</b>	<b>83,1</b>	<b>-17 318 119</b>	<b>85,5</b>	<b>-19 710 122</b>	<b>-20 244 749</b>	<b>-20 779 126</b>	<b>-534 377</b>	<b>102,6</b>	<b>-1 069 005</b>	<b>5,4</b>

## TOIMINTA JA TALOUS - TOIMINTA JA TALOUS JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

Toiminta toteutuu pääosin käyttösuunnitelman mukaisesti.

Käyttökateen osalta ylityspaine tällä hetkellä n. 500 000 €, joka johtuu pääosin osastohoidon henkilöstökulujen ylittymisestä lähes 0,500 M€. Lisäksi kustannukset ylittävät poliklinikan ja osaston materiaalikulujen, tavaraliikenteen osalta. Maksukattojen täytyttyä tulokertymä vähenee, toteuma 76% talousarviosta.

Omien osastojen täyttöaste ja hoitopäivät jäävät hieman tavoitteesta tilapäisten sairaansija-sulkujen vuoksi. Sulkuja jouduttu tekemään mm. vesivahinkojen, infektioepidemioiden ja hoitohenkilökuntavajeen vuoksi.

Tekstinkäsittelyn henkilöstöä on jouduttu sisäilmaongelmien vuoksi sijoittamaan pitkäaikaiseen säännölliseen etätyöhön ja vaihtamaan työpisteitä.

Talousarviomuutosesitys tehty ltk 19.11.2019; toimintatuottoja vähennetään 0,011 M€ ja toimintakuluja lisätään 0,523 M€.

## TALOUSARVION PITÄVYYS - TALOUSARVION PITÄVYYTEEN LIITTYVÄT RISKIT

Ostot ovat pääosin käyttösuunnitelman mukaisia, joitakin hankintoja on jouduttu tekemään äkillisen rikkoutumisen vuoksi. Kaluston kunnossapitotarpeet ja niiden myötä korjauskustannukset ovat nousseet.

Potilasaineiston vaikeutuminen ja asiakaskunnan haasteellisuus näkyy mm. materiaalikulutuksen ja kustannuksien nousuna sekä sijaisten, vierihoidon ja vartiopalveluiden käytön kustannuksina.

Henkilökunnan pitkien sairauspoissaolojen aikana syntyy kaksinkertaisia palkkakustannuksia. Turvallisuuspalveluita on jouduttu ostamaan potilas- ja työturvallisuuden varmistamiseksi.

IT-kustannustaso on noussut henkilöturva- ja hoitajakutsujärjestelmään liittyvien käyttökustannusten vuoksi.

Poliklinikan materiaalikulut ylittävät mm. lisääntyneen uniapnea-potilasmäärän ja siihen liittyvän laitetarpeen lisääntymisen vuoksi. Hoitoon liittyvien infektioiden rajoittaminen näyttäytyy hoitotarvikkeiden kulutuksena.

## PALVELUJEN OSTOT - PALVELUJEN OSTOJEN JA HENKILÖTYÖVUOSIEN KEHITTYMINEN

Effector -järjestelmän käyttöönottoon tarvittava projektipäällikön ja päävastuukäyttäjän resurssikustannus kohdentuu sairaalal palveluihin.

Tilapäisen vierihoidon tarve on selkeästi lisääntynyt ja jatkuvasti jollakin Harjulan osastolla tarvitaan lisätyöntekijöitä potilaiden vierivalvontaan.

Potilaiden hoidon turvaamiseksi on jouduttu myös turvautumaan tilapäisiin potilaispaikkojen sulkuihin.

## 730003 Mielenterveys- ja päihdepalvelu +

Toteuma: tammi-loka 2019

Tili	2018	Tot.%	2019	TA:N Tot.%	TP 2018	TA 2019	Tot.ennuste 2019	TA/Enn. erotus	TA/Enn. tot.%	Kasvu Enn./Ed.v	Kasvu %
Myyntituotot	39 167	50,7	42 774	611,1	77 200	7 000	51 774	44 774	739,6	-25 425	-32,9
Maksutuotot	199 939	72,5	269 479	100,7	275 955	267 700	317 479	49 779	118,6	41 525	15,0
Tuet ja avustukset	2 500	8,5		0,0	29 361	20 000	20 000	0	100,0	-9 361	-31,9
Vuokratuotot	140 643	100,0		0,0	140 643		0	0	0,0	-140 643	-100,0
Muut tuotot	500	9,6	-4 685	0,0	5 185		0	0	-46,0	-5 186	-100,0
Muut toimintatuotot	500	9,6	-4 685	0,0	5 185		0	0	-46,0	-5 186	-100,0
<b>Toimintatuotot</b>	<b>382 750</b>	<b>72,4</b>	<b>307 568</b>	<b>104,4</b>	<b>528 344</b>	<b>294 700</b>	<b>389 253</b>	<b>94 553</b>	<b>132,1</b>	<b>-139 091</b>	<b>-26,3</b>
Palkat ja oikaisuerät	-2 655 039	82,9	-2 839 818	83,1	-3 202 704	-3 418 428	-3 455 545	-37 117	101,1	-252 841	7,9
Muut henkilösivukulut	-105 883	83,0	-95 493	83,2	-127 581	-114 738	-116 054	-1 316	101,1	11 527	-9,0
Eläkekulut	-993 452	83,1	-1 092 934	83,1	-1 195 052	-1 314 443	-1 317 136	-2 693	100,2	-122 084	10,2
Henkilöstökulut	-3 754 374	83,0	-4 028 245	83,1	-4 525 337	-4 847 609	-4 888 735	-41 126	100,8	-363 398	8,0
Asiakaspalvelujen ostot	-3 215 334	78,8	-3 808 798	79,0	-4 078 019	-4 819 000	-4 758 298	60 702	98,7	-680 279	16,7
Muiden palvelujen ostot	-362 153	66,2	-406 079	64,8	-547 409	-626 415	-618 579	7 836	98,7	-71 170	13,0
Palvelujen ostot	-3 577 486	77,3	-4 214 877	77,4	-4 625 428	-5 445 415	-5 376 877	68 538	98,7	-751 449	16,2
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-29 830	69,3	-48 300	87,8	-43 054	-55 000	-60 510	-5 510	110,0	-17 457	40,5
Muut vuokratulot	-9 792	73,4	-143 828	51,9	-13 338	-277 387	-280 043	-2 656	101,0	-266 704	1999,5
Sisäiset vuokratulot	-759 341	86,7	-297 024	84,1	-876 258	-353 288	-356 428	-3 140	100,9	519 830	-59,3
Vuokratulot	-769 133	86,5	-440 852	69,9	-889 596	-630 675	-636 471	-5 796	100,9	253 125	-28,5
Muut kulut	-40 980	68,7	-64 216	279,2	-59 609	-23 000	-79 516	-56 516	345,7	-19 907	33,4
Muut toimintakulut	-40 980	68,7	-64 216	279,2	-59 609	-23 000	-79 516	-56 516	345,7	-19 907	33,4
<b>Toimintakulut</b>	<b>-8 171 803</b>	<b>80,6</b>	<b>-8 796 490</b>	<b>80,0</b>	<b>-10 143 024</b>	<b>-11 001 699</b>	<b>-11 042 110</b>	<b>-40 411</b>	<b>100,4</b>	<b>-899 086</b>	<b>8,9</b>
<b>Toimintakate</b>	<b>-7 789 053</b>	<b>81,0</b>	<b>-8 488 922</b>	<b>79,3</b>	<b>-9 614 680</b>	<b>-10 706 999</b>	<b>-10 652 856</b>	<b>54 143</b>	<b>99,5</b>	<b>-1 038 177</b>	<b>10,8</b>

## TOIMINTA JA TALOUS - TOIMINTA JA TALOUS JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

Perheneuvola, SIHTI nuorten vastaanotto sekä Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut:  
Perheneuvolassa jonossa noin 90 asiakkautta ja jonotusaika on 5-6 kk.

SIHTI Nuorten vastaanotolla on ruuhkaa. Jonotusaika on vaihdellut neljästä viikosta yli kuuteen viikkoon.

Lasten mielenterveysyksikössä hoitotakuu on ylittynyt 36 lapsen kohdalla ja nuorten mielenterveysyksikössä 14 nuoren kohdalla.

### Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut:

Kuopion psykiatrian keskus on tuottanut psykiatrisen avohoidon palveluja toimintasuunnitelman mukaisesti. Kaikki aikuispsykiatrisia tarkoitettuja läheteitä ovat vuoden 2019 alusta ohjautuneet psykiatrian läheteitä-työryhmälle, joka on arvioinut läheteitä ja ohjannut ne oikealle pkl:lle. 20-30 % saapuneista läheteistä on palautunut lähettävälle taholle konsultaatiovastauksena. KPK:lle hyväksytyjä läheteitä on tammi-lokakuussa ollut 1204. Hoitotakuu on toteutunut.

Terveyskeskuksen vastaanotto toiminnan yhteydessä toimivien psykiatristen sairaanhoitajien määrää on lisätty ja siellä on kuluvan vuoden työskennellyt yhteensä seitsemän Kuopion psykiatrian keskukselta siirtynyttä psykiatrista sairaanhoitajaa. Lisäksi yksi psykiatrisen sairaanhoitaja on ollut mukana poliisin ankkuri-työryhmässä tarjoten nuorille matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluja.

Kuopion psykiatrian keskuksella on otettu käyttöön digihoitopolku ja hoidon vaikuttavuutta seuraava BCB-laaturekisteri. Yksiköstä on osallistuttu uuden psykiatriatalon suunnitteluun ja psykiatrisen avohoidon maakunnalliseen selvitystyöhön.

Talousarviomuutosesitys tehty ltk 19.11.2019; toimintatuottoja lisätään 0,095 M€ ja toimintakuluja lisätään 0,041 M€.

## TALOUSARVION PITÄVYYS - TALOUSARVION PITÄVYYTEEN LIITTYVÄT RISKIT

Perheneuvola, SIHTI nuorten vastaanotto sekä Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut  
Toiminta ja talous on ollut käyttösuunnitelman mukaista.

### Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut

Tammi-lokakuun perusteella arvioituna talousarvio toteutuu oman toiminnan osalta suunnitellusti.  
Päihdepalvelujen ostopalveluissa tulossa pientä ylitystä.

## PALVELUJEN OSTOT - PALVELUJEN OSTOJEN JA HENKILÖTYÖVUOSIEN KEHITTYMINEN

Perheneuvola, SIHTI nuorten vastaanotto sekä Lasten ja nuorten mielenterveyspalvelut

Henkilöstökulujen osalta on tulossa pientä ylitystä, koska on jouduttu palkkaamaan määräraikaista henkilökuntaa lisääntyneen asiakasmäärän vuoksi. Lähetemäärät ovat kasvaneet koko ajan eikä nykyisellä resursseilla pystytty vastaamaan kaikissa tapauksissa hoitotakuun mukaisesti. Ostopalvelujen osalta toiminta käyttösuunnitelman mukaista.

### Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut

Laitosmuotoisen päihdekuntoutuksen kysyntä on edelleen lisääntynyt. Maksusitoumusten myöntämisen periaatteita on tarkistettu ja kuntoutusta on toteutettu aiempaa enemmän päihdepalvelusäätiöllä. Päihdepalvelusäätiön katkaisuhoidon osaston aukio loka-kesäkuun 2019 on lisännyt päihdepalvelujen menoja.

## 740003 Terveydenhuollon tukipalvelut +

Toteuma: tammi-loka 2019

Tili	2018	Tot.%	2019	TA:N Tot.%	TP 2018	TA 2019	Tot.ennuste 2019	TA/Enn. erotus	TA/Enn. tot.%	Kasvu Enn./Ed.v	Kasvu %
Myyntituotot	93 060	90,8	100 033	92,3	102 531	108 400	118 689	10 289	109,5	16 158	15,8
Tuet ja avustukset		0,0		0,0	63	1 000	0	-1 000	0,0	-63	-100,0
Muut tuotot	40 087		40 087	0,0	0		0	0	-45,0	0	-45,0
Muut toimintatuotot	40 087		40 087	0,0	0		0	0	-45,0	0	-45,0
<b>Toimintatuotot</b>	<b>133 147</b>	<b>129,8</b>	<b>140 119</b>	<b>128,1</b>	<b>102 594</b>	<b>109 400</b>	<b>118 688</b>	<b>9 288</b>	<b>108,5</b>	<b>16 094</b>	<b>15,7</b>
Paikat ja oikaisuerät	-98 825	80,4	-167 955	88,9	-122 960	-188 873	-202 079	-13 206	107,0	-79 118	64,3
Muut henkilösivukulut	-3 914	80,5	-5 576	89,5	-4 863	-6 232	-6 709	-477	107,7	-1 846	38,0
Eläkekulut	-1 050 601	83,5	-864 344	84,9	-1 258 754	-1 018 012	-1 034 377	-16 365	101,6	224 377	-17,8
Henkilöstökulut	-1 153 340	83,2	-1 037 875	85,6	-1 386 577	-1 213 117	-1 243 164	-30 047	102,5	143 412	-10,3
Muiden palvelujen ostot	-8 416	86,3	-13 345	32,3	-9 750	-41 300	-17 845	23 455	43,2	-8 095	83,0
Palvelujen ostot	-8 416	86,3	-13 345	32,3	-9 750	-41 300	-17 845	23 455	43,2	-8 095	83,0
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 028	71,8	-1 865	186,3	-1 432	-1 001	-2 265	-1 264	226,3	-833	58,2
Muut vuokratulot		0,0	-1 163	0,0	-36		-1 163	-1 163		-1 127	3130,7
Sisäiset vuokratulot	-13 305	83,6	-13 351	83,3	-15 923	-16 021	-16 251	-230	101,4	-328	2,1
Vuokratulot	-13 305	83,4	-14 514	90,6	-15 959	-16 021	-17 414	-1 393	108,7	-1 455	9,1
Muut kulut	-52	74,7		0,0	-69	-2 000	-1 000	1 000	50,0	-931	1345,7
Muut toimintakulut	-52	74,7		0,0	-69	-2 000	-1 000	1 000	50,0	-931	1345,7
<b>Toimintakulut</b>	<b>-1 176 141</b>	<b>83,2</b>	<b>-1 067 599</b>	<b>83,8</b>	<b>-1 413 787</b>	<b>-1 273 439</b>	<b>-1 281 688</b>	<b>-8 249</b>	<b>100,6</b>	<b>132 099</b>	<b>-9,3</b>
<b>Toimintakate</b>	<b>-1 042 994</b>	<b>79,5</b>	<b>-927 480</b>	<b>79,7</b>	<b>-1 311 193</b>	<b>-1 164 039</b>	<b>-1 163 000</b>	<b>1 039</b>	<b>99,9</b>	<b>148 193</b>	<b>-11,3</b>

## TOIMINTA JA TALOUS - TOIMINTA JA TALOUS JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

Toiminta toteutuu suunnitelman mukaisesti.

Siilisetin aikaiset Varhe-maksut 15.892 € maksettu syyskuussa.

Talousarviomuutosesitys tehty Itk 19.11.2019; toimintatuottoja lisätään 0,009 M€ ja toimintakuluja lisätään 0,008 M€.

Toteuma: tammi-loka 2019

Tili	2018	Tot.%	2019	TA:N Tot.%	TP 2018	TA 2019	Tot.ennuste 2019	TA/Enn. erotus	TA/Enn. tot.%	Kasvu Enn./Ed.v	Kasvu %
Myyntituotot	495 446	100,0	29 616	0,0	495 446		29 616	29 616		-465 830	-94,0
Maksutuotot	259 103	84,9	306 300	82,8	305 223	370 000	436 300	66 300	117,9	131 077	42,9
<b>Toimintatuotot</b>	<b>754 549</b>	<b>94,2</b>	<b>335 915</b>	<b>90,8</b>	<b>800 669</b>	<b>370 000</b>	<b>465 915</b>	<b>95 915</b>	<b>125,9</b>	<b>-334 754</b>	<b>-41,8</b>
Asiakaspalvelujen ostot	-143 437 609	85,2	-145 952 695	85,9	-168 398 371	-169 931 578	-173 630 695	-3 699 117	102,2	-5 232 323	3,1
Muiden palvelujen ostot	-201 276	59,9	-226 210	113,1	-335 743	-200 000	-366 210	-166 210	183,1	-30 467	9,1
Palvelujen ostot	-143 638 885	85,1	-146 178 905	85,9	-168 734 115	-170 131 578	-173 996 905	-3 865 327	102,3	-5 262 791	3,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		0,0	-642 998	0,0			-852 998	-852 998		-852 998	0,0
Avustukset		0,0	-3 910 017	0,0			-7 610 017	-7 610 017		-7 610 017	0,0
Muut vuokratulot		0,0	-220	0,0			-220	-220		-220	0,0
Vuokratulot		0,0	-220	0,0			-220	-220		-220	0,0
Muut kulut	1 810	89,5	210	0,0	2 021		210	210		-1 811	-89,6
Muut toimintakulut	1 810	89,5	210	0,0	2 021		210	210		-1 811	-89,6
<b>Toimintakulut</b>	<b>-143 637 076</b>	<b>85,1</b>	<b>-150 731 930</b>	<b>88,6</b>	<b>-168 732 094</b>	<b>-170 131 578</b>	<b>-182 459 930</b>	<b>-12 328 352</b>	<b>107,2</b>	<b>-13 727 836</b>	<b>8,1</b>
<b>Toimintakate</b>	<b>-142 882 527</b>	<b>85,1</b>	<b>-150 396 015</b>	<b>88,6</b>	<b>-167 931 425</b>	<b>-169 761 578</b>	<b>-181 994 015</b>	<b>-12 232 437</b>	<b>107,2</b>	<b>-14 062 590</b>	<b>8,4</b>

## TOIMINTA JA TALOUS - TOIMINTA JA TALOUS JA KORJAAVAT TOIMENPITEET

Kys:n kuntakortin (12.11.19) mukaan tammi-lokakuussa tk-lähetteen ovat vähentyneet 5,3 % edellisvuodesta. Poliklinikakäynneissä on vähennystä 3,3 % ja hoitopäivissä 0,9 % verrattaessa edelliseen vuoteen. Hoitopalvelujen laskutus on kuntakortin mukaan 2,3 % (3,3 M€) suurempi kuin viime vuoden vastaavana aikana. Jatkohoitopaikkaa odottavien laskutus on pudonnut n. 44 % edellisvuodesta.

Taloussarvionmuutosesitys tehty ltk 19.11.2019; toimintatuottoja lisätään 0,096 M€ ja toimintakuluja lisätään 12,3 M€.

## TALOUSARVION PITÄVYYS - TALOUSARVION PITÄVYYTEEN LIITTYVÄT RISKIT

Sairaanhoidopiirin esitys jäsenkunnan maksuosuudeksi on 171,7 M€, Kuopion taloussarvion on varattu 168,3 M€, esityksen ja taloussarvion ero 3,4 M€.

Tällä hetkellä erikoissairaanhoidon ennustetaan ylittävän n. 4,7 M€. Sairaanhoidopiirin ed.vuosien alijäämät kirjataan tulosvaikutteisesti. Elokuussa on maksettu shp:n alijäämiä 3,9 M€ ja tilinpäätöksessä kirjataan 3,7 M€. Kokonaisylitys yhteensä n. 12,3 M€

Tartuntatautilain mukaiset lääkkeet on siirretty erikoissairaanhoidon, arvioitu vuosikustannus on 0,853 M€.

Toimintatuottojen ennusteen ylittävän taloussarviosta n. 0,095 M€, maahanmuuttajien erityiskorvauksia ei voida vielä tässä vaiheessa arvioida.

## PALVELUJEN OSTOT - PALVELUJEN OSTOJEN JA HENKILÖTYÖVUOSIEN KEHITTÄMINEN

menot	ta 2019	enn 2019	ylitys
shp	168 280 578	172 859 930	4 579 352
alijäämä		7 600 000	7 600 000
muu esh	1 851 000	2 000 000	149 000
yht	170 131 578	182 459 930	12 328 352